

Rolnummer : 14
Arrest nr. 18 van 20 mei 1986

In zake : de prejudiciële vraag gesteld door het Arbeidshof te Gent bij arrest van 24 oktober 1984 in de zaak van CRAVILLON Pieter tegen de P.V.B.A. "DYNA PLAST BELGIUM".

Het Arbitragehof,

samengesteld uit :

de heren voorzitters J. DELVA en E. GUTT,
de heren rechters K. BLANCKAERT, W. CALEWAERT, F. DEBAEDTS, M. MELCHIOR en
J. WATHELET,
en de heer griffier L. POTOMS,

onder voorzitterschap van de heer J. DELVA,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. DE FEITEN EN DE VOORAFGAANDE RECHTSPLEGING

De heer CRAVILLON was op 1 januari 1974 door de in Luik gevestigde P.V.B.A. "DYNA PLAST BELGIUM" tewerkgesteld als handelsvertegenwoordiger voor het Nederlandse taalgebied.

Met een ter post aangetekende brief van 23 januari 1976 werd hem ontslag om dringende reden gegeven.

Omdat dit ontslag op staande voet volgens hem onrechtmatig was, liet hij de voornoemde P.V.B.A. op 16 december 1976 dagvaarden voor de Arbeidsrechtbank te Gent, teneinde onder meer een opzeggings- en uitwinningsvergoeding te bekomen.

In eerste aanleg betoogde de heer CRAVILLON bij conclusie dat hem in strijd met artikel 2 van het taaldecreet van de Nederlandse Cultuurgemeenschap van 19 juli 1973 alleen een in het Frans opgestelde opzeggingsbrief was toegezonden en dat dit ingevolge artikel 10 van dit decreet de nietigheid van de ontslagbrief teweegbrengt.

Volgens de P.V.B.A. "DYNA PLAST BELGIUM" was onder eenzelfde omslag zowel een Nederlandstalige als een Franstalige opzeggingsbrief verstuurd, waarvan kopieën als bewijsstukken zijn neergelegd.

In het vonnis van 4 mei 1979 oordeelde de Arbeidsrechtbank dat uit deze stukken met voldoende zekerheid kan worden afgeleid dat de eiser een Nederlandstalige ontslagbrief ontvangen had en dat het ontslag dus geldig was betekend. Daar de in de opzeggingsbrief aangehaalde redenen volgens de rechtbank een onmiddellijk ontslag rechtvaardigden, werd de vordering tot betaling van een opzeggings- en uitwinningsvergoeding afgewezen.

Dit vonnis werd op hoger beroep van de heer CRAVILLON door het Arbeidshof te Gent bij arrest van 24 oktober 1984 gewijzigd.

Volgens het Arbeidshof kan alleen rekening worden gehouden met de in het Frans gestelde ontslagbrief omdat niet bewezen is dat die brief zowel in Nederlandstalige als in Franstalige versie was toegezonden, vermits niet kan worden nagegaan of de Nederlandstalige versie al dan niet achteraf werd opgesteld.

Vervolgens stelt het Arbeidshof vast dat een conflict bestaat tussen het taaldecreet van 19 juli 1973 en artikel 52 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en beslist het de volgende prejudiciële vraag aan het Arbitragehof te stellen :

"Worden de regels, die door artikel 59bis, paragrafen 3, 3°, en 4, tweede lid, van de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat en de Gemeenschappen, geschonden door :

- 1) het decreet van de Cultuurraad van de Nederlandse Cultuurgemeenschap van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen, in zoverre dit bepaalt dat het van toepassing is op de natuurlijke personen en rechtspersonen die geen exploitatiezetel in het Nederlandse taalgebied hebben, doch personeel in het Nederlandse taalgebied tewerkstellen;
- 2) artikel 52 van de wetten betreffende het gebruik der talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, in zoverre dit artikel toepasselijk is op de private nijverheids-, handels- en financiebedrijven, waarvan de exploitatiezetel in het Franse taalgebied is gevestigd, ten aanzien van hun personeelsleden die in het Nederlandse taalgebied tewerkgesteld zijn ?"

II. DE RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Bij beschikking van 13 december 1984 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel van het Hof aangewezen conform de artikelen 46, § 1, 48 en 49 van de wet van 28 juni 1983 houdende de inrichting, de bevoegdheid en de werking van het Arbitragehof.

Het bericht voorgeschreven bij artikel 58 van de organieke wet van 28 juni 1983 is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 16 april 1985.

De bij de artikelen 60 en 113 van de organieke wet van 28 juni 1983 voorgeschreven kennisgevingen zijn gedaan bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 17 april 1985 en aan de geadresseerden bezorgd op 18 en 19 april 1985 blijkens de datum van het postmerk op de berichten van ontvangst.

De Vlaamse Executieve heeft een memorie ingediend op 10 mei 1985.

De Executieve van de Franse Gemeenschap heeft een memorie ingediend op 17 mei 1985.

Bij verzoekschrift van 21 mei 1985 heeft de Executieve van het Waalse Gewest een verlenging aangevraagd van de termijn waarbinnen een memorie kan worden ingediend.

Bij beschikking van 23 mei 1985 heeft de voorzitter in functie dit verzoek tot verlenging van termijn niet-ontvankelijk verklaard.

Bij beschikking van 28 maart 1985 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd met zes maanden; bij beschikking van 8 november 1985 heeft het Hof deze termijn verlengd tot 22 mei 1986.

Bij beschikking van 20 maart 1986 heeft het Hof beslist dat de zaak in staat is en de dag van de terechtzitting bepaald op 17 april 1986.

Van deze beschikking is aan de partijen kennis gegeven en van de datum van de terechtzitting werden hun advocaten in kennis gesteld bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 20 maart 1986 en aan de geadresseerden bezorgd op 21 en 24 maart 1986 blijkens de datum van het postmerk op de berichten van ontvangst.

De P.V.B.A. "DYNA PLAST BELGIUM" heeft op 14 april 1986 ter griffie van het Hof een conclusie neergelegd.

Ter terechtzitting van 17 april 1986 :

- zijn verschenen :

Mr. P. VAN ORSHOVEN, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Executieve, Jozef II-straat 30, 1040 Brussel;

Mrs. S. MOUREAUX en P. LEGROS, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Executieve van de Franse Gemeenschap, Kunstlaan 19 ad, 1040 Brussel;

Mr. S. GEHLEN loco Mr. J. PUTZEYS, advocaat bij de balie te Brussel, voor de P.V.B.A. "DYNA PLAST BELGIUM", Quai de Rome 30, 4000 Liège;

Mr. R. VAN HECKE, advocaat bij de balie te Gent, voor de heer CRAVILLON Pieter, Scheldekaai 5 A, 9219 Gentbrugge;

Mr. V. THIRY, advocaat bij de balie te Luik, voor de Executieve van het Waalse Gewest, Kunstlaan 19 h, 1040 Brussel;

- hebben de rechters-verslaggevers, de heren BLANCKAERT en MELCHIOR, verslag uitgebracht;

- zijn voornoemde advocaten gehoord en hebben Mrs. VAN HECKE en THIRY mondeling geconcludeerd;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 52 en volgende van de organieke wet van 28 juni 1983, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Arbitragehof.

III. IN RECHTE

A.1. De Vlaamse Executieve heeft op de zitting van 17 april 1986 afgezien van de in haar memorie ontwikkelde argumenten met betrekking tot het decreet van 19 juli 1973 en heeft voor het overige verwezen naar de rechtspraak van het Hof.

A.2. De Executieve van de Franse Gemeenschap heeft ter zitting verklaard dat zij de in haar memorie ontwikkelde argumenten niet handhaaft en dat zij zich wenst te gedragen naar de rechtspraak van het Hof, inzonderheid naar het arrest gewezen in de zaak met rolnummer 2.

A.3. De P.V.B.A. "DYNA PLAST BELGIUM" verwijst in haar conclusie vooreerst naar het arrest dat het Hof op 30 januari 1986 in de zaak met rolnummer 24 heeft uitgesproken.

Wat het eerste deel van de prejudiciële vraag betreft, besluit concludante daaruit dat het decreet van 19 juli 1973 gelet op de gedeeltelijke vernietiging ervan niet voorschrijft en niet kan voorschrijven welke taal een werkgever met exploitatiezetel in het Franse taalgebied moet gebruiken voor de documenten bestemd voor het personeel dat hij in het Nederlandse taalgebied tewerkstelt.

Met verwijzing naar de arresten van het Hof van 25 maart 1986 in analoge prejudiciële zaken met rolnummers 2, 3, 6 en 11, verzoekt concludante het Hof met betrekking tot het tweede deel van de vraag voor recht te zeggen dat artikel 52 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken geen schending inhoudt van de door of overeenkomstig de Grondwet vastgestelde bevoegdheidsverdelende regelen en dat deze bepaling bijgevolg kan toegepast worden in de zaak ten gronde.

A.4. De heer CRAVILLON laat bij mondelinge conclusie ter zitting van 17 april 1986 weten dat hij verwijst naar de rechtspraak van het Hof in deze materie.

A.5. De Executieve van het Waalse Gewest heeft bij mondelinge conclusie gevraagd om toegang tot de debatten en vordert dat het Hof, zoals in de zaak met rolnummer 2, voor recht zou zeggen dat het decreet van 19 juli 1973 niet voorschrijft welke taal een werkgever met exploitatiezetel in het Franse taalgebied moet gebruiken voor de documenten bestemd voor het personeel dat hij in het Nederlandse taalgebied tewerkstelt en dat artikel 52 van de bestuurstaalwet kan worden toegepast daar dit artikel geen schending inhoudt van de door of krachtens de Grondwet vastgestelde bevoegdheidsverdelende regelen.

Over de partijen

B.1. Artikel 69 van de organieke wet van 28 juni 1983 biedt aan de Ministerraad, de Executieven, de voorzitters van de wetgevende vergaderingen en, bij een prejudiciële vraag, aan de personen die partij zijn in het bodemgeschil, de mogelijkheid om een memorie in te dienen.

Het indienen van een memorie is door artikel 69 niet voorgeschreven op straffe van uitsluiting uit de debatten ter terechtzitting.

Aan de partijen in het bodemgeschil en de Executieve van het Waalse Gewest is derhalve op regelmatige wijze toegestaan in de debatten tussen te komen.

Over het decreet van 19 juli 1973

B.2.a. Het decreet van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap van 19 juli 1973 regelt het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede voor de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen.

B.2.b. Bij arrest van 30 januari 1986 heeft het Hof uitspraak gedaan over een verzoek tot vernietiging van het decreet van 19 juni 1973, ingesteld door de Franse Gemeenschapsexecutieve.

Het Hof heeft bij dat arrest onder meer geoordeeld dat in artikel 1, eerste lid, van het decreet de woorden "of die personeel in het Nederlandse taalgebied tewerkstellen" dienden te worden vernietigd wegens schending van de regels die door artikel 59bis, § 3 en § 4, van de Grondwet zijn vastgesteld m.b.t. de materiële en de territoriale bevoegdheid van de Gemeenschapsraden.

B.2.c. Op grond van artikel 7, § 1, van de organieke wet van 28 juni 1983 hebben de door het Hof gewezen vernietigingsarresten een absoluut gezag van gewijsde vanaf hun bekendmaking in het Belgisch Staatsblad. De vernietiging heeft bovendien terugwerkende kracht, zodat de vernietigde norm of het vernietigde gedeelte van de norm geacht wordt nooit te hebben bestaan.

Hieruit volgt dat het gedeelte van de prejudiciële vraag dat betrekking heeft op het decreet van 19 juli 1973 zonder voorwerp blijkt te zijn.

Over de gecoördineerde wetten

B.3.a. Sinds de inwerkingtreding van artikel 59bis van de Grondwet zijn de gecoördineerde wetten op het taalgebruik in bestuurszaken van kracht gebleven of blijven van kracht :

- enerzijds in het Franse en in het Nederlandse taalgebied, met uitzondering van de in artikel 59bis, § 4, tweede lid, van de Grondwet beoogde gemeenten, diensten en instellingen, zolang ze niet door decreten waren vervangen;
- anderzijds in het tweetalige gebied Brussel-hoofdstad, het Duitse taalgebied, en de in artikel 59bis, § 4, tweede lid, van de Grondwet beoogde gemeenten, diensten en instellingen, zolang ze niet door nieuwe nationale wetten worden vervangen.

Immers, de Gemeenschapsraden regelen, met uitsluiting van de nationale wetgever, ieder wat hem betreft, de materies van artikel 59bis, § 3, van de Grondwet, voor hun territoriaal bevoegdheidsgebied als bepaald door artikel 59bis, § 4, tweede lid, van de Grondwet; de nationale wetgever oefent dezelfde materiële bevoegdheid uit in het tweetalige gebied Brussel-hoofdstad, het Duitse taalgebied en voor de in artikel 59bis, § 4, tweede lid, van de Grondwet beoogde gemeenten, diensten en instellingen die niet onder de bevoegdheidssfeer van de decretale wetgever ressorteren.

B.3.b. Het Hof is niet bevoegd om te oordelen of de Grondwet, voor de inwerkingtreding van artikel 59bis ervan, aan de nationale wetgever de mogelijkheid bood om het taalgebruik in de sociale betrekkingen te regelen. Toen was er immers slechts één wetgever; de bevoegdheid van het Hof hangt in wezen samen met de grondwettelijke grenzen van de respectieve bevoegdheden van verscheidene wetgevers.

B.3.c. Uit het arrest van het Hof van 30 januari 1986 blijkt dat de nationale wetgever zijn bevoegdheid niet heeft overschreden door in artikel 52 van de gecoördineerde wetten de exploitatiezetel van de werkgever als localisatiecriterium aan te wenden.

Om deze redenen,

Het Hof,

verklaart dat de P.V.B.A. "DYNA PLAST BELGIUM", de heer CRAVILLON Pieter en de Executieve van het Waalse Gewest gerechtigd waren om tussen te komen in de debatten;

uitspraak doende over de prejudiciële vraag,

zegt voor recht :

1. Ten gevolge van het arrest van het Hof van 30 januari 1986 waarbij in artikel 1, eerste lid, van het decreet van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap van 19 juli 1973 "tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen" de woorden "of die personeel in het Nederlandse taalgebied tewerkstellen" werden vernietigd, is het gedeelte van de prejudiciële vraag dat betrekking heeft op voormeld decreet zonder voorwerp;

2. Artikel 52 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, houdt geen schending in van de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 55 van de organieke wet van 28 juni 1983, op de openbare terechtzitting van 20 mei 1986.

De griffier,
L. POTOMS.

De voorzitter,
J. DELVA.